ประเทศไทย
THAILAND

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
อาคารเลอคองคอร์ด
202 ถนนรัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10310
โทร. 694-1222 (อัตโนมัติ 80 เลขหมาย)
โทรสาร (662) 694-1220-1

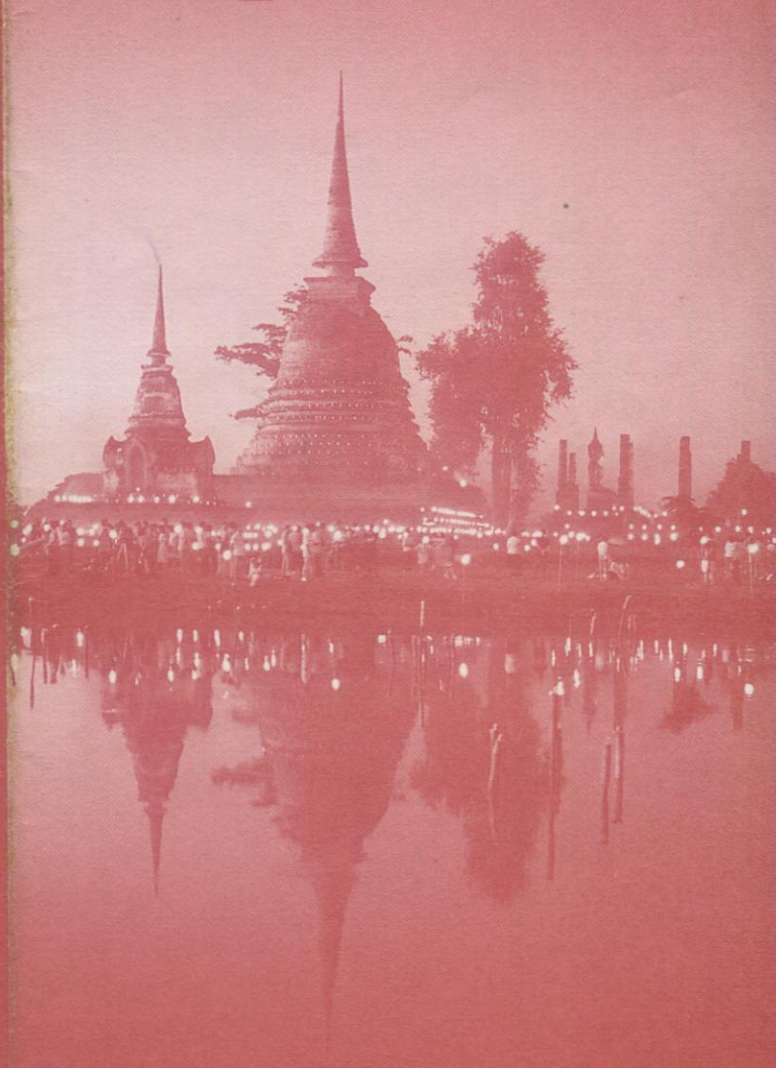
ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
4 ถนนราชดำเนินนอก
กรุงเทพฯ 10100
โทร. 282-9773-6 โทรสาร (662) 282-9775

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) : info1@tat.or.th

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ท่องเที่ยว สุโขทัย

ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑ - ๒๕๔๒

ห้ามจำหน่าย

ปก : อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

สุโขทัย เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง คำว่า "สุโขทัย" มาจากสองคำคือ "สุข+อุทัย" อันมีความหมายว่า "รุ่งอรุณแห่งความสุข" สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 1700 มีกษัตริย์ปกครองหลายพระองค์ ที่สำคัญคือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชผู้ประดิษฐ์อักษรไทยและวางรากฐานการเมือง การปกครอง ศาสนา ตลอดจนขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวาง

อาณาเขต

จังหวัดสุโขทัยอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 427 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,596 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดแพร่
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดกำแพงเพชร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุตรดิตถ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อจังหวัดตาก และจังหวัดลำปาง

การปกครอง

สุโขทัยแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุโขทัย อำเภอกงไกรลาศ อำเภอคีรีมาศ อำเภอทุ่งเสลี่ยม อำเภอบ้านด่านลานหอย อำเภอศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก และอำเภอศรีนคร

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้ 2 ทางคือ

1. ตามทางหลวงหมายเลข 1 ผ่านนครสวรรค์ กำแพงเพชร เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 101 ผ่านอำเภอพรานกระต่าย อำเภอคีรีมาศ ระยะทางประมาณ 440 กิโลเมตร

2. ตามทางหลวงหมายเลข 1 ประมาณ กม. ที่ 50 เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 32 ผ่าน อยุธยามุ่งสู่นครสวรรค์ แล้วเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 117 ตรงเข้าพิษณุโลก ก่อนจะเปลี่ยนไปใช้ทางหลวงหมายเลข 12 เข้าสุโขทัย รวมระยะทาง 427 กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง มีรถโดยสารทั้งแบบธรรมดาและปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิต) ถนนกำแพงเพชร ทุกวันจากกรุงเทพฯ-สุโขทัย ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง ติดต่อรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ บริษัทขนส่ง จำกัด (บขส.) โทร. 537-8055-6

นอกจากนี้ยังมีบริษัทเดินรถเอกชนวิ่งบริการ ได้แก่ บริษัท วินทัวร์ โทร. 611-039 บริษัท พิษณุโลกยานยนต์ โทร.258-941,258-647

รถไฟ มีรถด่วนและรถเร็วสายเหนือออกจากสถานีหัวลำโพง ไปลงที่พิษณุโลกทุกวัน จากนั้นจึงเดินทางต่อโดยรถประจำทางไปสุโขทัย ประมาณ 59 กิโลเมตร ติดต่อรายละเอียดที่หน่วยบริการเดินทาง โทร. 223-7010, 223-7020

เครื่องบิน การบินไทยมีเที่ยวบินจากกรุงเทพฯ ไปลงที่พิษณุโลกทุกวัน วันละ 4-5 เที่ยว จากนั้นจึงเดินทางต่อโดยรถยนต์ไปสุโขทัย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 280-0060, 628-2000

บริษัท บางกอกแอร์เวย์ มีเครื่องบินจากกรุงเทพฯ-สุโขทัย ออกวันละ 1 เที่ยว เวลา 8.20 น. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 229-3456-63

สถานที่น่าสนใจ

อำเภอเมือง

ศาลพระแม่ย่า ตั้งอยู่หน้าศาลากลางจังหวัดสุโขทัย ถนนนิกรบำรุง (ริมน้ำยม) ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองสุโขทัยทั่วไป เพราะศาลนี้เป็นที่ประดิษฐานเทวรูปพระแม่ย่าและดวงพระวิญญาณของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช รูปพระแม่ย่านี้ทำด้วยศิลาสลักแบบเทวรูป พระพักตร์ยาว พระหนุเสี้ยม พระเกตุมาลายาวประดับเครื่องทรงแบบนางพญาสูงประมาณ 1 เมตร พระแม่ย่าองค์นี้สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระองค์ทรงสร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้กับพระมารดา คือนางเสือง การที่เรียกว่า "พระแม่ย่า" นี้เพราะว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเรียกมารดาว่า "พระแม่" และชาวเมืองสุโขทัยเคารพพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเสมอด้วยบิดา ดังนั้น จึงรวมเรียกพระมารดาของพระองค์ว่า "พระแม่ย่า" ดังกล่าว แต่เดิมพระแม่ย่าประดิษฐานอยู่บนเขาพระแม่ย่าห่างจากตัวเมืองเก่า ประมาณ 8 กิโลเมตร ตรงยอดเขามีเพิงหินเป็นผาป้องกันแดดฝน ต่อมาชาวสุโขทัยได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่เมืองใหม่ โดยสร้างศาลขึ้นที่หน้าศาลากลางจังหวัดริมแม่น้ำยม ดังเช่นปัจจุบัน และมีการจัดงานเฉลิมฉลองทุกปีในเดือนกุมภาพันธ์ เรียกว่า "งานพระแม่ย่า"

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (เมืองเก่าสุโขทัย) อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสุโขทัยตามทางหลวงแผ่นดินสายสุโขทัย-ตาก ทางหลวงหมายเลข 12 ไปทางทิศตะวันตก 12 กิโลเมตร ถนนหลวงตัดผ่านกลางเมืองจากตะวันออกไปตะวันตก เมื่อผ่านเข้าเขตเมืองเก่าจะแลเห็นยอดพระเจดีย์แบบต่างๆ อันสง่างามและวิหารอันศักดิ์สิทธิ์ เปิดบริการตั้งแต่เวลา 8.30-16.30 น. อัตราค่าเข้าชมท่านละ 20 บาท

กำแพงเมืองสุโขทัยตั้งอยู่ตำบลเมืองเก่า เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นกำแพงพูนดิน 3 ชั้น โดยการขุดเอาดินขึ้นมาถมเป็นกำแพงและพื้นดินที่ขุดขึ้นยังเป็นคูน้ำไว้ใช้สอยและเป็นกำแพงน้ำขึ้นอีก 2 ชั้น กำแพงด้านทิศเหนือจดทิศใต้ยาว 2,000 เมตร ด้านทิศตะวันตกยาว 1,600 เมตร มีประตูเมือง 4 ประตู ด้านเหนือเรียกว่า "ประตูศาลหลวง" ด้านใต้เรียกว่า "ประตูนะโม" ด้านทิศตะวันออกเรียกว่า "ประตูกำแพงหัก" ด้านทิศตะวันตกเรียกว่า "ประตูอ้อ" ภายนอกกำแพงเมืองในรัศมี 5 กิโลเมตร มีโบราณสถานประมาณ 70 แห่ง สร้างขึ้นไว้ในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ ได้รับการบูรณะซ่อมแซมโดยกรมศิลปากร และได้รับการจัดตั้งให้เป็นมรดกโลกโดยองค์การ UNESCO ในปี2537

การเดินทางไปอุทยานฯ จากตัวเมืองสุโขทัย นักท่องเที่ยวสามารถนั่งรถประจำทางสายเมืองเก่า (รถสองแถว) จอดรอบบริเวณท่ารถใกล้ป้อมยามตำรวจ ห่างจากสะพานข้ามแม่น้ำยมไปทางฝั่งตะวันตกราว 200 เมตร มีรถออกทุก 20 นาที ค่าโดยสารคนละ 5 บาท ตั้งแต่ 06.00-18.00 น. ทุกวัน และจากอุทยานฯ มีรถจอดที่บริเวณลานจอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

สถานที่น่าสนใจ *ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย*

ภายในกำแพงเมือง

วัดมหาธาตุ เป็นวัดใหญ่อยู่กลางเมือง สร้างสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ มีพระเจดีย์ต่างๆ รวมถึง 200 องค์ นับเป็นวัดสำคัญประจำกรุงสุโขทัย มีพระเจดีย์มหาธาตุ ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ศิลปะแบบสุโขทัยแท้ตั้งเป็นเจดีย์ประธาน ล้อมรอบด้วยเจดีย์ 8 องค์ บนฐานเดียวกัน คือ ปรางค์ศิลาแลงตั้งอยู่ที่ทิศทั้ง 4 และเจดีย์แบบศรีวิชัยผสมลังกาก่อด้วยอิฐอยู่ที่มุม ด้านตะวันออกบนเจดีย์ประธานมีวิหารขนาดใหญ่ก่อด้วยศิลาแลง มีแท่นซึ่งเคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ พระศรีศากยมุนี ปัจจุบันได้รับการเคลื่อนย้ายไปอยู่ที่วัดสุทัศน์ฯ กรุงเทพฯ ที่ด้านเหนือและด้านใต้เจดีย์มหาธาตุมีพระพุทธรูปยืนภายในซุ้มพระ เรียกว่า "พระอัฏฐารศ" ด้านใต้ยังพบแท่งหินเรียกว่า "ขอมดำดิน" อีกด้วย

ศาลตาผาแดง เป็นศาสนสถานตามคติศาสนาฮินดู ก่อด้วยศิลาแลง ส่วนยอดหักพังลงหมด รูปแบบทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรมศิลาที่เป็นรูปเคารพเปรียบเทียบได้กับศิลปะในสมัยนครวัต (ราว พ.ศ. 1650-1720) จัดเป็นโบราณสถานที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในเมืองสุโขทัย

เนินปราสาทพระร่วง หรือเขตพระราชวัง ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของวัดมหาธาตุ เป็นซากอาคารก่อด้วยอิฐ ขุดแต่งบูรณะแล้ว มีฐานบัวโดยรอบทำด้วยปูนปั้น สันนิษฐานว่าเนินแห่งนี้คือที่ตั้งของพระที่นั่งหรือปราสาทที่ประทับของกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงที่ครองกรุงสุโขทัยในกาลก่อน แต่องค์ปราสาทหาชิ้นดีไม่ได้แล้ว เพราะคงจะสร้างด้วยเครื่องไม้ เดี๋ยวนี้มีแต่ซากกระเบื้องมุงหลังคากระจัดกระจายทั่วไป ณ เนินปราสาทแห่งนี้เองที่ได้ค้นพบศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงและพระแท่นมนังคศิลา

วัดตระพังเงิน (คำว่า "ตระพัง" หมายถึง สระน้ำ หรือหนองน้ำ) เป็นโบราณสถานสำคัญตั้งอยู่บริเวณขอบตระพังเงินด้านทิศตะวันตก มีเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือดอกบัวตูมเป็นประธาน บริเวณเรือนธาตุจะมีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นประทับยืนทั้ง 4 ทิศ ด้านหน้าเป็นวิหาร 7 ห้อง ฐานและเสาก่อด้วยศิลาแลง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย บริเวณตรงกลางตระพังเป็นเกาะขนาดเล็ก เป็นที่ตั้งของพระอุโบสถ บริเวณตระพังจะมีดอกบัวขึ้นอยู่รอบสระสวยงามมาก

พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2518 ตั้งอยู่ริมถนนจรดวิถีถ่องทางทิศเหนือของวัดมหาธาตุ ลักษณะพระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นพระบรมรูปหล่อด้วยโลหะทองเหลืองผสมทองแดงรมดำ ขนาด 2 เท่าขององค์จริง สูง 3 เมตร ประทับนั่งห้อยพระบาทบนพระแท่นมนังคศิลาบาตร พระหัตถ์ขวาถือคัมภีร์ พระหัตถ์ซ้ายอยู่ในท่าทรงสั่งสอนประชาชน พระแท่นด้านซ้ายมีพานวางพระขรรค์ไว้ข้างๆ

ลักษณะพระพักตร์เหมือนอย่างพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยตอนต้น ถ่ายทอดความรู้สึกว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีน้ำพระทัยเมตตากรุณา ยุติธรรม และเฉียบขาด ที่ด้านข้างมีภาพแผ่นจำหลักจารึกเหตุการณ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระองค์ตามที่อ้างถึงในจารึกสุโขทัย

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง เป็นสถานที่รวบรวม และจัดแสดงศิลปโบราณที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดีภายในเมืองสุโขทัย และที่ประชาชนมอบให้ บริเวณพิพิธภัณฑ์จะแบ่งส่วนการแสดงโบราณวัตถุไว้เป็น 3 ส่วนคือ

1. อาคารลายสือไท 700 ปี เป็นอาคารใหม่ที่ตั้งอยู่ด้านหน้าทางเข้าอาคารใหญ่ เป็นที่จัดแสดงศิลปวัตถุสมัยสุโขทัย เช่น พระพุทธรูป เครื่องใช้ถ้วยชาม สังคโลก ศิลาจารึก ฯลฯ

2. อาคารพิพิธภัณฑ์ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น แสดงศิลปวัตถุในยุคสมัยต่างๆ มากมาย อาทิ พระพุทธรูปสำริด โอ่ง สังคโลก เครื่องศาสตราวุธ เครื่องถ้วยชามสังคโลก เงินตรา ท่อน้ำระบบชลประทานสุโขทัย ฯลฯ

3. พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง จะอยู่ด้านนอกโดยรอบอาคารใหญ่ เป็นที่ตั้งแสดงศิลปะวัตถุโบราณต่างๆ อาทิ พระพุทธรูปศิลา แผ่นจำหลัก รูปทรงอาคารไทยแบบต่างๆ เตาทุเรียงจำลอง เสมาธรรมจักศิลา เป็นต้น

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง เปิดให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวัน ยกเว้น วันหยุดนักขัตฤกษ์ ระหว่างเวลา 09.00-16.00 น. ค่าธรรมเนียมเข้าชม คนละ 30 บาท กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะควรติดต่อล่วงหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง ถนนจรดวิถีถ่อง ตำบลเมือง จังหวัดสุโขทัย 64210 โทร. (055) 612167

นอกกำแพงเมืองด้านเหนือ

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นอาคารทรงไทยสถาปัตยกรรมแบบสุโขทัย ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองด้านทิศเหนือ ใกล้กับวัดพระพายหลวง เป็นศูนย์ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย รวมทั้งจัดแสดงแบบจำลองของโบราณสถานต่างๆ ในเขตเมืองเก่าสุโขทัย นักท่องเที่ยวควรเริ่มต้นชมอุทยานฯ จากจุดนี้เพื่อจะได้เห็นภาพรวมของสุโขทัยในอดีต

แหล่งโบราณคดีเครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย (เตาทุเรียง) อยู่ใกล้วัดพระพายหลวงบริเวณแนวคูเมืองเก่าที่เรียกว่า "แม่โจน" เป็นเตาเผาถ้วยชามสมัยสุโขทัย มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 18 ค้นพบเตาโดยรอบ 49 เตา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณคันคูแม่น้ำโจนด้านทิศเหนือ 37 เตา ด้านทิศใต้ข้างกำแพงเมือง 9 เตา และด้านทิศตะวันออก 3 เตา เตาเผาเครื่องสังคโลกมีลักษณะคล้ายประทุนเกวียน ขนาดกว้าง 1.50-2.00 เมตร ยาว 4.5 เมตร เครื่องปั้นดินเผาที่พบบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นประเภทถ้วยชามมีขนาดใหญ่ น้ำยาเคลือบขุ่นสีเทาแกมเหลือง มีลายเขียนสีดำ ส่วนใหญ่ทำเป็นรูปดอกไม้ ปลา และจักร

วัดพระพายหลวง ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองทางด้านทิศเหนือ เป็นโบราณสถานขนาดใหญ่มีความสำคัญเป็นอันดับสองรองจากวัดมหาธาตุ วัดนี้มีคูน้ำล้อมรอบ 3 ชั้น มีปรางค์ 3 องค์ เป็นปรางค์ประธานของวัด ทำด้วยศิลาแลงแบบศิลปะลพบุรี ยังคงเห็นลายปูนปั้นที่ปรางค์ด้านทิศเหนือ ด้านหน้าปรางค์มีฐานวิหารเจดีย์ที่ปรักหักพัง ทางด้านประติมากรรม มีพระพุทธรูปปูนปั้นปางต่างๆ เช่น นั่ง ยืน เดิน นอน ซึ่งส่วนใหญ่ชำรุดแล้วประดิษฐานที่มณฑปและซุ้มเจดีย์

วัดศรีชุม ตั้งอยู่ห่างจากวัดพระพายหลวงไปทางทิศตะวันตก 800 เมตร เป็นวัดที่ประดิษฐานพระอจนะ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย และลักษณะของวิหารอันเป็นที่ประดิษฐานพระอจนะนั้น สร้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมลักษณะคล้ายมณฑป แต่หลังคาพังทลายลงมาหมดแล้ว เหลือเพียงผนังทั้งสี่ด้าน ผนังแต่ละด้านก่ออิฐถือปูนอย่างแน่นหนา ผนังทางด้านใต้มีช่องให้คนเข้าไปภายใน และเดินขึ้นไปตามทางบันไดแคบๆ ถึงผนังด้านข้างขององค์พระอจนะ หรือสามารถขึ้นไปถึงสันผนังด้านบนได้ ภายในช่องกำแพงตามฝาผนังมีภาพเขียนเก่าแก่แต่เลอะเลือนเกือบหมด ภาพเขียนนี้มีอายุเกือบ 700 ปี นอกจากนี้แล้วบนเพดานช่องบันไดยังมีแผ่นหินชนวนขนาดใหญ่แกะสลักลวดลายต่างๆ ไว้มีจำนวนทั้งหมด 50 ภาพ เมื่อเดินตามช่องทางบันไดขึ้นไปจะโผล่บนหลังคาวิหารมองเห็นทิวทัศน์อันงดงามของเมืองเก่าสุโขทัยได้โดยรอบ

เพราะเหตุใดวิหารวัดศรีชุมจึงมีความเร้นลับซ่อนอยู่อย่างนี้ เรื่องนี้หากพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้วจะพบว่าพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์พระร่วงทรง

พระปรีชาสามารถในด้านปลุกปลอบใจทหารหาญและด้านอื่นๆ อีกมาก เพราะผนังด้านข้างขององค์พระอจนะมีช่องเล็กๆ ถ้าหากใครแอบเข้าไปทางอุโมงค์แล้วไปโผล่ที่ช่องนี้และพูดออกมาดังๆ ผู้ที่อยู่ภายในวิหารจะต้องนึกว่าพระอจนะพูดได้ และเสียงพูดนั้นจะกังวานน่าเกรงขาม เพราะวิหารนี้ไม่มีหน้าต่าง แต่เดิมคงมีหลังคาเป็นรูปโค้งคล้ายโดม

นอกกำแพงเมืองด้านตะวันตก

วัดสะพานหิน โบราณสถานด้านทิศตะวันตกของกำแพงเมืองที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง วัดนี้ตั้งอยู่บนเนินลูกเตี้ย สูงประมาณ 200 เมตร มีทางเดินปูด้วยหินชนวนแผ่นบางๆ จนถึงบริเวณลานวัด มีวิหารก่อด้วยอิฐ มีเสาก่อด้วยศิลาแลง 4 แถว 5 ห้อง ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระปางประทานอภัยสูง 12.50 เมตร เรียกว่า "พระอัฏฐารศ"

เขื่อนสรีดภงค์ หรือทำนบพระร่วง ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเมืองเก่า ทำนบนี้เป็นเขื่อนดิน (คันดิน) สำหรับกั้นน้ำอยู่ระหว่างซอกเขาระหว่างเขาพระบาทใหญ่และเขากิ่วอ้ายมา เพื่อกักน้ำและชักน้ำไปตามคลองส่งน้ำมาเข้ากำแพงเมืองเข้าสระตระพังเงิน ตระพังทอง เพื่อนำไปใช้ในเมืองและพระราชวังในสมัยโบราณ ซึ่งปัจจุบันกรมชลประทานได้ปรับปรุงบูรณะและซ่อมแซมขึ้นใหม่

นอกกำแพงเมืองด้านใต้

วัดเจดีย์สี่ห้อง โบราณสถานที่น่าสนใจคือ เจดีย์ที่เข้าใจว่าเป็นทรงลังกาที่ฐานมีลวดลายปูนปั้นเป็นรูปสิงห์ขี่ช้าง รูปเทวดาทั้งผู้หญิง ผู้ชาย ถือแจกันดอกไม้ ลวดลายสวยงามมาก

วัดเชตุพน ศิลปกรรมที่น่าสนใจ คือมณฑปสร้างด้วยหินชนวนประดิษฐานพระพุทธรูป สี่อิริยาบถ คือ พระพุทธรูปแบบนั่ง ยืน เดิน นอนภายในมณฑปเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป มีการใช้วัสดุทั้งอิฐ หินชนวนศิลาแลง ในการก่อสร้างที่ประสานกันอย่างกลมกลืน ได้มีการพบศิลาจารึกหลักที่ 58 จารึกในปี พ.ศ. 2057 กล่าวว่าเจ้าธรรมรังสีสร้างพระพุทธรูปในวัดนี้

นอกกำแพงเมืองด้านตะวันออก

วัดช้างล้อม เป็นโบราณสถานที่สำคัญ มีเจดีย์ทรงกลมแบบลังกาเป็นประธานของวัด รอบฐานเจดีย์ ประดับด้วยปูนปั้นเป็นรูปช้างโผล่ครึ่งตัวด้านหน้ามีฐานวิหารก่อด้วยอิฐ และยังมีฐานกำแพงแก้วก่อด้วยอิฐล้อมรอบ

วัดตระพังทองหลาง ศิลปกรรมที่สำคัญคือ มณฑปรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสก่อด้วยอิฐ ผนังด้านนอกประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้น ตอนพระพุทธเจ้าเสด็จลงจากดาวดึงส์ ตอนประทานเทศนาโปรดพระพุทธบิดากับกษัตริย์ศากยราช และตอนเสด็จโปรดนางพิมพา นับเป็นศิลปกรรมชิ้นเอกของสุโขทัยบริเวณพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ครอบคลุมพื้นที่กว่า 70 ตารางกิโลเมตร และมีโบราณสถานสำคัญที่น่าชมอีกมากมาย กรณีนักท่องเที่ยวมีเวลามาก โบราณสถานที่ควรชม นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น ใคร่ขอแนะนำดังนี้

ทิศตะวันออก วัดเจดีย์สูง วัดเกาะไม้แดง วัดหอดพยอม

ทิศตะวันตก วัดพระบาทน้อย วัดเจดีย์งาม วัดมังกร วัดอรัญญิก วัดช้างรอบ

ทิศใต้ วัดศรีพิจิตรกิรติกัลยาราม วัดต้นจัน วัดอโศการาม

อัตราการเข้าชมโบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยต้องเสียค่าธรรมเนียมเข้าชมคนละ 20 บาทและการนำยานพาหนะ 4-6 ล้อ เข้าเขตโบราณสถานต้องเสียค่าธรรมเนียมอีก 30 บาท ส่วนพาหนะเกิน 6 ล้อ ไม่อนุญาตให้นำเข้า

กรณีเข้าชมเป็นหมู่เป็นคณะและต้องการวิทยากรนำชม หรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับอุทยานฯ สามารถติดต่อได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ต. เมืองเก่า อ. เมือง จ. สุโขทัย 64210 โทร. (055) 613241

อำเภอคีรีมาศ

อุทยานแห่งชาติรามคำแหง (เขาหลวง จังหวัดสุโขทัย) อุทยานแห่งชาติรามคำแหง จังหวัดสุโขทัย เป็นอุทยานแห่งชาติทางประวัติศาสตร์แห่ง

แรกของเมืองไทยที่น่าสนใจและน่าศึกษา เพราะเป็นการอนุรักษ์ป่าที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยกรุงสุโขทัยไว้พร้อมกับธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ 341 ตารางกิโลเมตร หรือ 213,215 ไร่ ในสมัยก่อนเรียกป่านี้ว่า "ป่าเขาหลวง" แต่เมื่อทางการเข้ามาดำเนินการสงวนพื้นที่แห่งนี้ไว้เพื่อประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้นได้ตั้งชื่อเสียใหม่ว่า "รามคำแหง" ซึ่งเป็นมงคลนามเพราะมาจากพระนามของกษัตริย์อัจฉริยะของชาติไทย คือ "พ่อขุนรามคำแหงมหาราช" ผู้ครองกรุงสุโขทัย เพราะชื่อเดิมนั้น (เขาหลวง) ซ้ำกับ "ป่าเขาหลวง" ซึ่งเป็นชื่ออุทยานแห่งชาติเขาหลวงที่จังหวัดนครศรีธรรมราช อุทยานฯ แห่งนี้ประกอบด้วยขุนเขาที่เด่นเป็นสง่าท้าทายนักปีนเขาทั้งหลาย คือ ยอดเขาหลวงซึ่งประกอบด้วยยอดเขาถึง 4 ยอดด้วยกัน มีหน้าผาสูงชันทิวทัศน์สวยงามมาก เมื่อมองลงมาจากยอดเขาเหล่านี้ มีสัตว์ป่านานาชนิด มีน้ำตกที่สวยงามและถ้ำต่างๆ ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงเหมาะสมแก่การไปพักผ่อนหย่อนใจ และศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ด้วย อุทยานแห่งชาติรามคำแหงได้รับการประกาศ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2523

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของป่าเขาหลวงหรืออุทยานแห่งชาติรามคำแหงอยู่ในท้องที่ตำบลด่าน ตำบลลานหอย อำเภอด่านลานหอย ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย ตำบลบ้านป้อม ตำบลคีรีมาศ อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย จุดสูงสุดของเขาหลวงอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลถึง 1,200 เมตร เขาหลวงนี้ประกอบด้วยยอดเขาถึง 4 ยอดด้วยกัน คือยอดเขานารายณ์ สูงจากระดับน้ำทะเล 1,160 เมตร ยอดเขาพระแม่ย่า สูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 เมตร ยอดเขาภูกาสูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 เมตร และยอดเขาพระเจดีย์สูงจากระดับน้ำทะเล 1,185 เมตร ดังนั้น เมื่อมองจากยอดเขาเหล่านี้ลงไปจึงสามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่งดงาม จะเห็นทำนบกั้นน้ำที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัยที่เรียกกันว่า "สรีดภงค์" และตัวจังหวัดสุโขทัยได้อย่างชัดเจน

สถานที่น่าสนใจ *บริเวณอุทยานแห่งชาติรามคำแหง*

ยอดเขานารายณ์ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,160 เมตร เป็นที่ตั้งของสถานีโทรคมนาคมเขานารายณ์ ของกองทัพอากาศมีเนื้อที่ 25 ไร่ บริเวณเขานารายณ์มีหน้าผาที่สวยงามและสูงชันเป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจ สามารถมองเห็นทิวทัศน์รอบเขาในเวลากลางคืน จะเห็นแสงไฟจากจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดพิษณุโลกได้เป็นอย่างดี

ยอดเขาพระแม่ย่า มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 เมตร ตามประวัติความเป็นมาในสมัยก่อนเป็นที่ประทับและจำศีลภาวนาของพระแม่ย่า

ยอดเขาพระเจดีย์ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,185 เมตร ซึ่งจุดเด่นของยอดเขาเหล่านี้ประกอบไปด้วยหน้าผาที่สวยงามและป่าดิบสลับกับทิวทัศน์ของทุ่งหญ้าผืนใหญ่ที่ทอดไปตามแนวทิวเขา

ประตูธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ที่มีปรากฏอยู่ดังนี้คือ "ประตูป่า" อยู่ทางทิศเหนือของสวนลุ่ม หรือบริเวณที่ตั้งสำนักงานของอุทยานแห่งชาติในปัจจุบัน "ประตูเปลือย" อยู่ทางทิศตะวันออกของสวนลุ่ม ตั้งอยู่บริเวณด่านตรวจของอุทยานฯ "ประตูพระร่วง" อยู่ทางทิศใต้ของสวนลุ่มและมีเรื่องเล่ามาว่าเป็นประตูที่พระร่วงเข้ามาเล่นว่าว ณ ที่แห่งนี้

สวนลุ่มหรือสวนลุมพินีวัน เป็นสวนว่านยาสมุนไพรอีกแห่งหนึ่งอยู่ที่เชิงเขาหลวง ปัจจุบันคือ ที่ตั้งสำนักงานอุทยานแห่งชาติรามคำแหง ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของเขาหลวง

เบิกภัย เป็นสถานที่ของคนสมัยก่อนสร้างไว้เป็นที่พักระหว่างทางขึ้นยอดเขาหลวง และเป็นที่หลบภัยของพรานในสมัยพระร่วง นอกจากนี้ยังมีลานพม่าลับหอกเป็นสถานที่เล่าว่าสมัยก่อนพม่าเข้ามาทำสงครามกับกรุงสุโขทัยได้ใช้ลับหอกให้คม มีรอยบุ๋มเป็นร่องๆ ให้เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้

น้ำตกสายรุ้ง เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงและสวยงามมากที่สุดอยู่ทางทิศตะวันตกของเขาหลวง ไหลลงสู่แม่น้ำยมที่บ้านพุ อำเภอคีรีมาศเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 101 (สายสุโขทัย-กำแพงเพชร) กิโลเมตรที่ 400 มีป้ายบอกทาง แยกเข้าไปประมาณ 13 กิโลเมตร ถนนเข้าเป็นทางลูกรังสลับทางราดยางบางช่วง มีหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ในบริเวณมีที่จอดรถ น้ำตกมี 4 ชั้น ต้องเดินเท้าจากหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ขึ้นไปตามธารน้ำไหล มีระยะทาง 880 เมตร, 960 เมตร, 1,160 เมตร และ 1,200 เมตร ตามลำดับ

น้ำตกลำเกลียว อยู่ทางทิศตะวันออกของเขาหลวง ไหลลงสู่แม่น้ำยม

ที่บ้านโว้งบ่อ และนอกจากนี้ยังมีน้ำตกน้ำฟู น้ำตกผาน้ำริน และน้ำตกช่างทอง เป็นต้น

นอกจากนี้มีถ้ำต่างๆ ให้ชม เช่น ถ้ำพระนารายณ์ ถ้ำพระแม่ย่า ถ้ำมเหรก ถ้ำรอยพระบาท ถ้ำพระนอน ถ้ำสำเร็จและปล่องนางนาค

การเดินทางและที่พัก

สำหรับการเดินทางไปท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติรามคำแหงนั้นหากจะเริ่มต้นออกจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ถึงสุโขทัย โดยผ่านทางนครสวรรค์ กำแพงเพชร คีรีมาศ (อำเภอคีรีมาศ) ก่อนถึงจังหวัดสุโขทัย 20 กิโลเมตร บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 414 จะเห็นยอดเขาสูงอยู่ทางซ้ายมือ เลี้ยวซ้ายไปตามถนนลูกรัง ระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร ถึงที่ทำการของอุทยานแห่งชาติรามคำแหง ต่อจากนั้นต้องเดินทางโดยทางเท้าจากที่ทำการไปยังสถานที่เที่ยวต่างๆ รายละเอียดที่พัก ติดต่อได้ที่ โทร. 579-7223, 579-5734 หรือที่ตู้ ปณ. 1 อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย 64160

อำเภอสวรรคโลก

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสวรรควรนายก ตั้งอยู่ที่ตำบลวังไม้ขอน หลังวัดสวรรคาราม (วัดกวาง) อำเภอสวรรคโลก ห่างจากสุโขทัย 38 กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายมือเข้าไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ชั้นบนจัดแสดงประติมากรรมสมัยต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมบัติของพระสวรรควรนายกและบางส่วนย้ายมาจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพระพุทธรูปในยุคสมัยต่างๆ ตั้งแต่ก่อนยุคสุโขทัย จนถึงศิลปรัตนโกสินทร์ตอนต้น ส่วนบริเวณชั้นล่าง จัดแสดงเครื่องถ้วยสังคโลก เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เรื่องเครื่องถ้วยสังคโลก ซึ่งขุดค้นพบมากที่แหล่งโบราณคดี เครื่องถ้วยสังคโลกบ้านเกาะน้อย อำเภอศรีสัชนาลัย รวมทั้งแสดงเครื่องถ้วยสมบัติใต้ทะเลที่งมได้มาจากแหล่งเรือจมในอ่าวไทย เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์ อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 08.30-16.30 น. ค่าเข้าชม ชาวไทย 10 บาท ชาวต่างชาติ 30 บาท ในกรณีเข้าเป็นหมู่คณะและต้องการวิทยากรนำชม ติดต่อได้ที่พิพิธภัณฑ์สวรรควรนายก จังหวัดสุโขทัย โทร. (055) 641571

อำเภอศรีสัชนาลัย

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอศรีสัชนาลัย บนฝั่งขวาของแม่น้ำยม เดิมชื่อว่า "เมืองเชลียง" เปลี่ยนชื่อเป็น "ศรีสัชนาลัย" ในสมัยกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงขึ้นครองกรุงสุโขทัย และได้สร้างเมืองขึ้นใหม่เป็นศูนย์กลางการปกครองแทนเชลียง ในบริเวณอุทยานประวัติ-ศาสตร์มีโบราณสถานและโบราณวัตถุอยู่มากมาย สำรวจค้นพบแล้ว 134 แห่ง ที่สำคัญๆ ก็ได้แก่

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หรือวัดพระบรมธาตุเมืองเชลียง หรือวัดพระปรางค์ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองเก่าศรีสัชนาลัย ลงไปทางด้านใต้ประมาณ 3 กิโลเมตร สิ่งสำคัญภายในวัด มีพระปรางค์องค์ใหญ่ก่อด้วยศิลาแลง ฐานสี่เหลี่ยมจตุรัสกว้าง 22.50 เมตร ด้านหน้าพระปรางค์มีบันไดขึ้นไปสู่ซุ้มประตูเข้าองค์ปรางค์ ซึ่งมีพระปรางค์องค์เล็กตั้งอยู่กลางห้องเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ

วัดเขาพนมเพลิง ตั้งอยู่บนยอดเขาลูกเตี้ยๆ ของเมืองเก่าศรีสัชนาลัย สิ่งที่สำคัญของวัดนี้อยู่ที่ตัวพระเจดีย์ศิลาแลง และวิหารใหญ่ด้านหน้า ด้านหลังของเจดีย์มีมณฑปเล็กๆ หลังหนึ่งตั้งอยู่ ที่วิหารมีเสาศิลาแลงและพระพุทธรูปซึ่งตั้งเป็นประธานแต่ได้ชำรุดทรุดโทรมไปตามกาลเวลา พระประธานในวิหารประทับหันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยสร้างด้วยศิลาแลงเป็นชั้นๆ นำมาต่อกัน และตกแต่งพอกปูนภายนอกอีกทีหนึ่ง

วัดเขาสุวรรณคีรี อยู่ทางทิศตะวันตก ห่างจากยอดเขาพนมเพลิง 200 เมตร และมีความสูงกว่ายอดเขาพนมเพลิงเล็กน้อย เป็นที่ตั้งของพระเจดีย์ที่มีรูปเป็นองค์ระฆังคว่ำใหญ่โตและสูงมาก ฐานของเจดีย์ทำสูงขึ้นไปถึง 5 ชั้น มีบันไดศิลาแลงเตี้ยๆ สำหรับเดินขึ้นไปบริเวณฐานของเจดีย์ ที่ด้านหลังของเจดีย์ใหญ่มีวิหารน้อยและเจดีย์ขนาดเล็กๆ และตรงกำแพงแก้วชั้นในทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีรูปยักษ์ปูนปั้นขนาดใหญ่ และรูปสิงห์ รูปปูนปั้นเหล่านี้ชำรุดและล้มอยู่กับพื้นดิน ลักษณะของรูปยักษ์คล้ายรูปยักษ์วัดช้างล้อมมาก สันนิษฐานว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสร้างวัดนี้

วัดช้างล้อม อยู่ในเขตตัวเมืองศรีสัชนาลัย เป็นวัดสำคัญของเมือง มี

เจดีย์ทรงลังกาองค์ใหญ่เป็นหลักของวัด ที่ฐานเจดีย์มีช้างปูนปั้นยืนหันหลังชนผนังเจดีย์อยู่โดยรอบ จำนวน 39 เชือก และช้างที่อยู่ตามมุมเจดีย์ทั้ง 4 ทิศตกแต่งเป็นช้างทรงเครื่องตัวใหญ่สวยงามกว่าช้างเชือกอื่นๆ โดยรอบเหนือฐานเจดีย์จะมีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยทุกซุ้ม

วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดเจดีย์เจ็ดแถวนี้ นับว่ามีความสวยงามมากกว่าวัดอื่นในเมืองสุโขทัย เพราะมีเจดีย์แบบต่างๆ กันมากมายเป็นศิลปะสุโขทัยแท้ก็มี เป็นศิลปะแบบศรีวิชัยผสมสุโขทัยก็มี นอกจากนี้ภายในเจดีย์บางองค์ยังมีภาพเขียนผนังอีกด้วย แต่ในปัจจุบันลบเลือนไปเกือบหมดแล้ว

วัดสวนแก้วอุทยานใหญ่ อยู่ไม่ห่างจากวัดเจดีย์เจ็ดแถวนัก มีกำแพงศิลาแลงล้อมรอบ สิ่งสำคัญของวัดนี้ก็คือ เจดีย์ทรงลังกา ที่ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจตุรัส ทำให้ดูแปลกตากว่าเจดีย์ทรงลังกาวัดอื่นๆ

วัดสวนแก้วอุทยานน้อย หรือที่เรียกกันอีกชื่อว่า วัดสระแก้ว มีพระเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์เป็นหลักของวัด ด้านหน้าของซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปทางด้านทิศตะวันตกมีสระน้ำอยู่สระหนึ่งทำให้สันนิษฐานว่าวัดนี้คือ วัดแก้วราชประดิษฐานที่มีกล่าวถึงในพงศาวดารเหนือนั่นเอง

วัดนางพญา เป็นวัดที่มีลวดลายปูนปั้นงดงามมาก ปรากฏอยู่บนซากผนังวิหารด้านตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งเป็นวิหารขนาดเจ็ดห้อง ภายในวิหารตามเสาทุกด้านมีเทพนมและลวดลายต่างๆ ทำด้วยสังคโลกไม่เคลือบ เจดีย์ของวัดก่อด้วยศิลาแลงสูงใหญ่ และมีสภาพสมบูรณ์รอบฐานเจดีย์ มีเสาโคมไฟโดยตลอด มีบันไดขึ้นไปบนเจดีย์

การเดินทาง

การเดินทางไปยังอำเภอศรีสัชนาลัยจากตัวเมืองสุโขทัย ใช้ทางหลวงหมายเลข 101 (สุโขทัย-สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย) ถึงบริเวณกิโลเมตร 64 เลี้ยวซ้ายข้ามสะพานข้ามแม่น้ำยม จะมีทางแยกขวาเข้าอุทยานฯ ประมาณ 2 กิโลเมตร ระยะทาง 68 กิโลเมตร หรือโดยสารรถประจำทาง สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย ได้ที่คิวรถ บริเวณตลาดเทศบาล นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถใช้เส้นทางจากสวรรคโลกไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1201 ไปจนถึงตำบลเมืองเก่า บริเวณเชิงสะพานข้ามแม่น้ำยมแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าอุทยานฯ อีก 2 กิโลเมตร รวมระยะทาง 22 กิโลเมตร

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30-17.00 น. ค่าเข้าชม ชาวไทย 10 บาท ชาวต่างชาติ 40 บาท นักท่องเที่ยวที่ต้องการขอวิทยากรนำชม หรือสอบถามรายละเอียด สามารถติดต่อได้ที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อ. ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย 64130 โทร. (055) 679211

ศูนย์ศึกษาและอนุรักษ์เตาสังคโลก (เตาทุเรียง) ตั้งอยู่ที่บ้านเกาะน้อย อยู่เหนือเมืองศรีสัชนาลัยไปอีกประมาณ 4 กิโลเมตร มีเตาเผาที่ขุดพบแล้วกว่า 500 เตา ในบริเวณยาวประมาณ 1 กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นนิคมอุตสาหกรรมของเมืองศรีสัชนาลัย มีการขุดพบเครื่องสังคโลกทั้งในสภาพสมบูรณ์และแตกหักเป็นจำนวนมาก ลักษณะเตาเผาจะเป็นรูปยาวรีคล้ายประทุนเรือจ้างยาวประมาณ 7-8 เมตร

ศูนย์ศึกษาฯ ดังกล่าว ปัจจุบันมีอยู่ 2 อาคาร ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเตาที่ใช้เป็นที่ศึกษา มีหมายเลขเตาที่ใช้เรียกในการศึกษา คือ เตาที่ 42 และเตาที่ 61 ภายในตัวอาคารจะมีการตั้งแสดงโบราณวัตถุ เอกสารทางวิชาการ ตลอดจนวิวัฒนาการเครื่องถ้วยสมัยโบราณให้นักท่องเที่ยวชมอีกด้วย โดยศูนย์ฯ จะเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-12.00 น. และเวลา 13.00-16.00 น. ค่าธรรมเนียมเข้าชม คนไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 20 บาท

การเดินทาง จากบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยไปทางทิศเหนือ ทางประตูหม้อไปถึงบ้านเกาะน้อยราว 5 กิโลเมตร จะเห็นซากเตาเผาโบราณเรียงรายอยู่โดยทั่วไป หรือจากตัวอำเภอศรีสัชนาลัย ใช้เส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1201 ลงมาที่บ้านเกาะน้อย ประมาณ 7 กิโลเมตร จะเห็นอาคารศูนย์ฯ อยู่ทางซ้ายมือ

อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย เดิมชื่อป่าคา เป็นชื่อที่ชาวบ้านเรียก มีความหมายถึงป่าคาหลวง หรือสันกลางแม่วังช้าง มีลักษณะเป็นทุ่งหญ้าคาขนาดใหญ่ เป็นต้นน้ำของแม่น้ำท่าแพ ภายในบริเวณอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัยมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่ น้ำตกตาดเดือน น้ำตกตาดดาว น้ำตกทรายขาว ถ้ำธาราสันต์ โป่งเดือด ถ้ำค้างคาว บริเวณอุทยานมีเนื้อที่ทั้งหมด 133,250 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2524

ติดต่อจองที่พัก หรือสอบถามรายละเอียดได้ที่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย ตู้ ปณ. 10 ต. บ้านแก่ง อ. ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย 64130 โทร. (055) 611179 ต่อ 163 หรือที่งานบริการบ้านพัก กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ โทร. 579-7223, 579-5734

การเดินทาง โดยรถยนต์จากจังหวัดสุโขทัย ตามถนนสายสุโขทัย-สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย (สายเก่า) จะเข้าสู่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัยได้ 2 ทางคือ สายเก่า จากอำเภอสวรรคโลกเลี้ยวซ้ายไปอำเภอทุ่งเสลี่ยม ข้ามสะพานแม่น้ำยมไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามทางสายใหม่สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ถึงบ้านเมืองเก่าเลี้ยวซ้ายลงทางลูกรังถึงบ้านสารจิตรอีก 9 กิโลเมตร แล้วเดินทางต่อผ่านบ้านแก่ง บ้านปากคะยางและบ้านป่าคา ถึงที่ทำการอุทยานฯ ระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร และสายที่ 2 จากอำเภอศรีสัชนาลัยเลี้ยวซ้ายผ่านหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีสัชนาลัย ข้ามสะพานแม่น้ำยม ผ่านหน้าโรงพยาบาลศรีสัชนาลัย เลี้ยวซ้ายไปตามทางสายใหม่ ศรีสัชนาลัย-สวรรคโลก ถึงบ้านหนองอ้อ เลี้ยวขวาลงทางลูกรังไปเชื่อมกับทางสายแรกที่บ้านสารจิตร รวมระยะทางถึงอุทยานแห่งชาติฯ ประมาณ 45 กิโลเมตร จะมีป้ายบอกทางชัดเจน สภาพเส้นทางจะเป็นทางราดยาง ขนาดสองทางวิ่ง ก่อนจะเข้าอุทยานฯ จะต้องผ่านห้วยซึ่งมีสะพานข้ามอยู่แล้ว

สำหรับการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง จะมีรถออกจากอำเภอศรีสัชนาลัยเป็นรถสองแถวขนาดใหญ่ จอดที่ตรงข้ามสถานีตำรวจภูธร อำเภอศรีสัชนาลัย มีป้ายเขียนนอกรถว่า "บ้านโป่" จำนวน 1 คัน และมี "แม่เรืองทรัพย์" อีก 1 คัน ซึ่งรถทั้ง 2 คันจะออกเวลา 11.00 น. ค่าโดยสารถึงอุทยานฯ คนละ 30 บาท

ในกรณีที่เดินทางเป็นหมู่คณะ อาจจ้างเหมาจากท่ารถดังกล่าวเข้าไปอุทยานฯ ได้ ราคาค่าจ้างเหมาต่อเที่ยวประมาณ 600 บาท

เทศกาลงานประเพณี

งานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในวันที่ 17 มกราคมของทุกปี ทางจังหวัดได้จัดให้มีงานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ณ บริเวณอนุสาวรีย์ของพระองค์ท่าน เพื่อเป็นการรำลึกและเผยแพร่พระเกียรติคุณให้ขจรขจายไปทั่ว ในงานดังกล่าว จะมีการทำบุญตักบาตรและพิธีทางศาสนา ขบวนสักการะพ่อขุน การบวงสรวง การเล่นพลุ ตลอดจนนาฏศิลป์และมโหรสพต่างๆ ทั้งกลางวันและกลางคืน

ประเพณีงานบวชพระที่อำเภอศรีสัชนาลัย หรือชาวบ้านเรียกว่า "บวชช้าง" เป็นงานประเพณีอุปสมบทของชาวบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย กำหนดการจัดงานวันที่ 7-8 เมษายน ของทุกปี ลักษณะเป็นการอุปสมบทหมู่แห่ด้วยช้างเป็นขบวน ประมาณ 20-30 เชือก มีการตกแต่งนาคและช้างอย่างสวยสดงดงามมีการประกวดกันระหว่างเจ้าภาพที่นัดหมายกันมาเป็นประจำทุกปี

งานประเพณีสรงน้ำโอยทาน จัดขึ้นในวันสงกรานต์ของทุกปี ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยเป็นการสืบทอดงานประเพณีเก่าแก่ของสุโขทัย ดังหลักฐานที่ปรากฏในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่ว่า "คนสุโขทัยนี้มักทาน มักทรงศีล มักโอยทาน" งานประกอบไปด้วยสิ่งที่น่าสนใจ อาทิ กิจกรรมทางศาสนา การประกวดผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน การแสดงนาฏศิลป์และละครประกอบแสงเสียง การเล่นไฟ ขบวนแห่สงกรานต์ ฯลฯ

งานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ งานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟเป็นงานประเพณีที่จังหวัดจัดขึ้นในวันเพ็ญเดือนสิบสองของทุกปี ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ ลักษณะของงานประกอบด้วยการลอยกระทงจุดประทีปโคมไฟ จุดตะไลไฟพะเนียง การละเล่นพื้นบ้าน ขบวนแห่ต่างๆ และระบำโบราณคดีชุดสุโขทัย แสดงออกถึงวิถีชีวิตของชาวสุโขทัยตามศิลาจารึกในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโบราณสถานในบริเวณเมืองเก่าสุโขทัย นอกจากนี้ยังมีการแสดงแสงเสียง เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อันรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัย

งานวันพิชิตยอดเขาหลวง เป็นงานประจำปีที่จังหวัดสุโขทัยจัดให้นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ได้เดินทางขึ้นสู่ยอดเขาหลวง ในอุทยานแห่งชาติรามคำแหง อ. คีรีมาศ โดยจัดประมาณ เสาร์-อาทิตย์ที่สองของเดือนธันวาคม ผู้สนใจสอบถามรายละเอียด สามารถติดต่อได้ที่สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสุโขทัย โทร. (055) 612286

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

เครื่องสังคโลก เป็นเครื่องสังคโลกที่ทำเลียนแบบของเดิมได้เหมือนจริงและงดงามมาก เหมาะเป็นสินค้าที่ระลึกอย่างยิ่ง อีกทั้งราคายังย่อมเยา

เครื่องปั้นดินเผาทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ เป็นงานดินเผาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นหม้อรูปต่างๆ มีลายฉลุ หรือเป็นรูปสัตว์ตัวเล็กตัวน้อย เช่น กบ อึ่งอ่าง สุนัข

ทองโบราณ สินค้าที่ระลึกที่มีชื่อเสียง คุณค่าสูงทั้งด้านวัตถุและฝีมือช่างของ อ.ศรีสัชนาลัย ทำขึ้นใหม่จากฝีมือคนท้องถิ่นโดยไม่ใช้เครื่องจักรใดๆ ช่วย โดยทำเลียนแบบเครื่องประดับโบราณสุโขทัย เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ กำไล ต่างหู แหวน เป็นต้น

เงินโบราณ เพิ่งถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อไม่นานมานี้ เพื่อสร้างงานและรายได้ให้แก่ชาวบ้าน เป็นงานฝีมือแท้ๆ ที่ใช้ความประณีตในแต่ละขั้นตอน ทำเลียนแบบเครื่องทองโบราณ หาชมได้ตามร้านเครื่องเงินในเขต อ. ศรีสัชนาลัย

ขนมเกลียว เป็นของฝากประเภทขบเคี้ยวที่ขึ้นชื่ออีกชนิดหนึ่งของจังหวัดสุโขทัย ทำจากแป้งหมี่ผสมไข่ ปรุงรสด้วยพริกไทย เกลือ เคล้าให้เข้ากันก่อนจะนำมาปั้นเป็นเกลียว ทอดกรอบ คลุกน้ำตาล มีรสหวาน หาซื้อได้ตามร้านขายของฝากทั่วไป หรือสามารถติดต่อซื้อโดยตรงที่ ร้านครูแอ๊ว โทร. 612037 ร้านสุคนธา โทร. 612112

ถั่วทอด·เป็นของฝากขึ้นชื่อลือชาของ อ. ศรีสำโรง จนมีคนขนานนามว่า "ถั่วทอดสองร้อยปี" เนื่องจากมีการถ่ายทอดสูตรดั้งเดิมจากรุ่นปู่ย่า มาสู่รุ่นหลาน ทำจาก แป้งข้าวจ้าว แป้งหมี่ ไข่ กะทิ เกลือ พริกไทย และกลอยหั่น นำส่วนผสมทั้งหมดเคล้าให้เข้ากัน แล้วนำไปทอดจนเหลืองกรอบ สามารถสั่งซื้อได้โดยตรงที่ร้านลอนศิลป อ.ศรีสำโรง โทร.681443 และร้านถั่วทอดทั่วไปใน อ.ศรีสำโรง

กล้วยอบเนย เป็นของฝากของ อ. คีรีมาศ คล้ายกับขนมรังนกซึ่งใช้มันเทศแต่ดัดแปลงมาใช้กล้วยแทน ทำมาจากกล้วยน้ำว้าดิบปอกเปลือกซอยขวางเป็นชิ้นบางๆ ผึ่งลมไว้ครึ่งวันก่อนจะนำไปปรุงรสด้วยเกลือ น้ำตาล และเนยครีม (คอฟฟี่เมท)

ผ้าหาดเสี้ยว ในเขต อ.ศรีสัชนาลัย เป็นผ้าซิ่นตีนจกที่งดงามหลากหลายสี เปี่ยมไปด้วยคุณภาพ เป็นฝีมือของชาวไทยพวนที่อพยพมาจากเมืองพวน ทางตอนเหนือของเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว

ผลิตภัณฑ์หินอ่อน ของอำเภอทุ่งเสลี่ยม มีของที่ระลึกและสินค้าประเภท เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แจกัน ที่เขี่ยบุหรี่

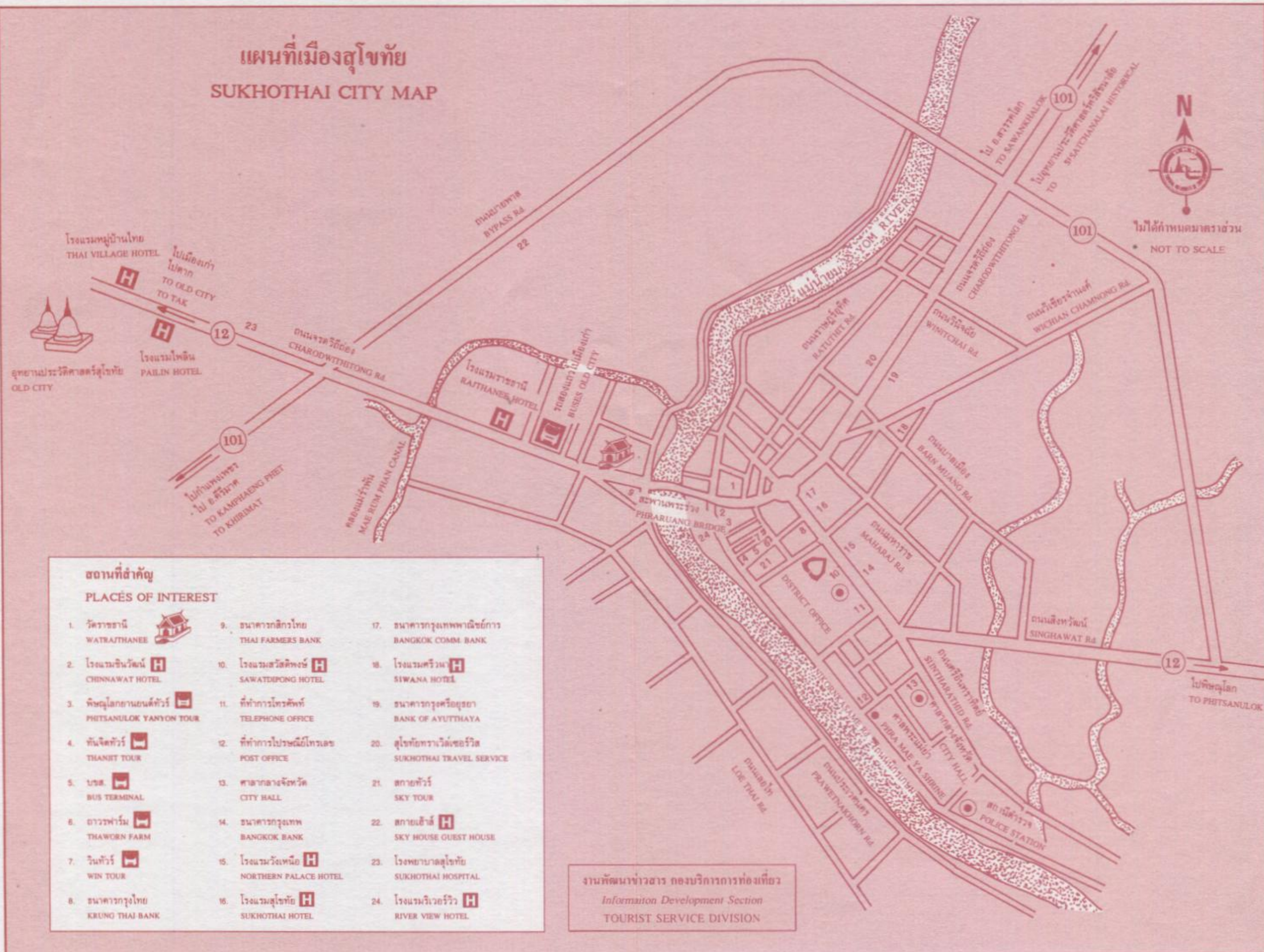
จัดทำโดย

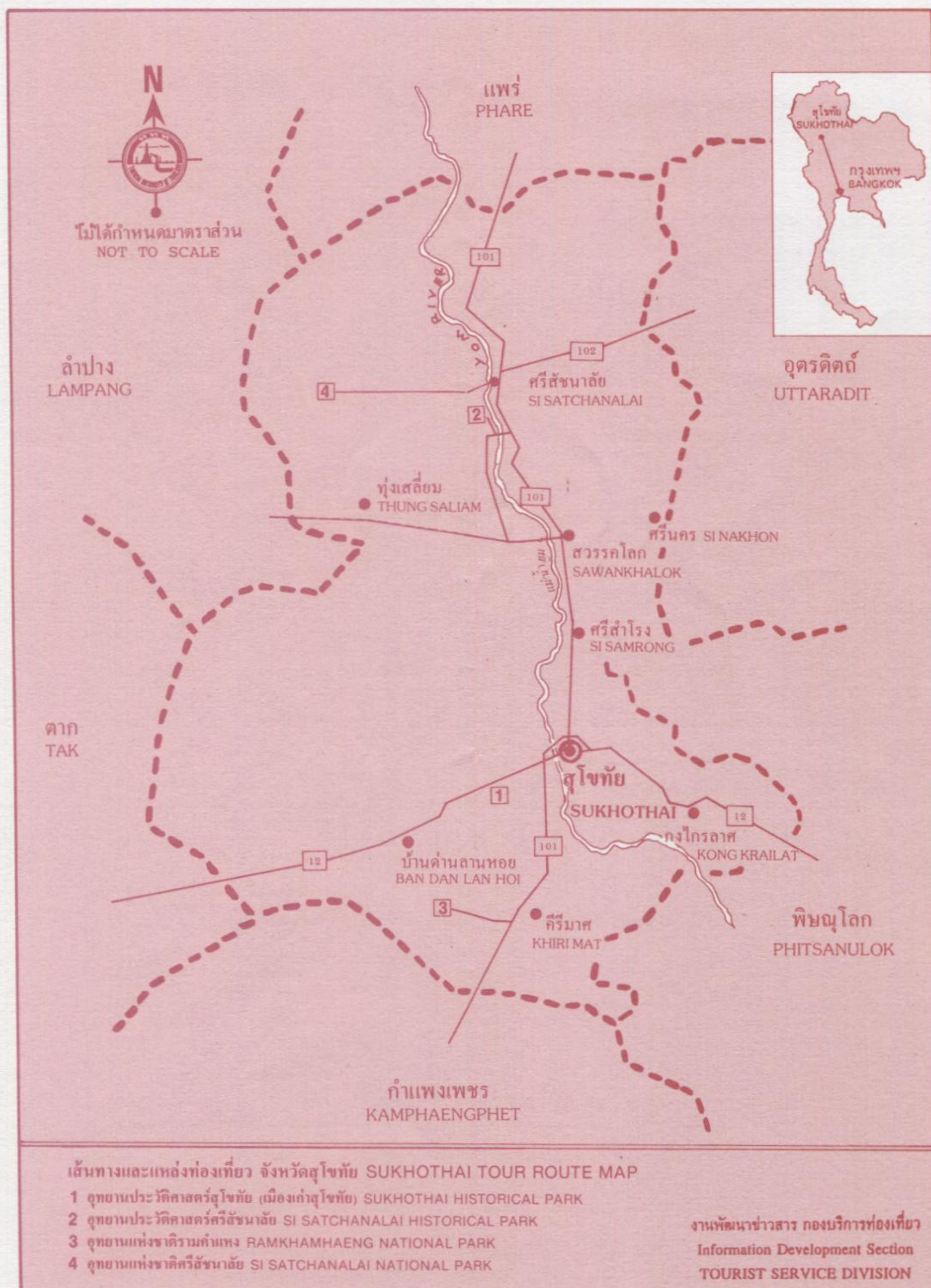
งานพัฒนาข่าวสาร
กองบริการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคเหนือ เขต 3 (พิษณุโลก)
209/7-8 ศูนย์การค้าสุรสีห์ ถ. บรมไตรโลกนาถ
ต. ในเมือง อ. เมือง จ. พิษณุโลก 65000
โทร. (055) 252743 โทรสาร (055) 252742
พื้นที่ความรับผิดชอบ : พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์

ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวที่มีใบอนุญาต
ท่านจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

เมษายน 2541/1

แผนที่เมืองสุโขทัย
SUKHOTHAI CITY MAP
N
ไม่ได้กำหนดมาตราส่วน
NOT TO SCALE
โรงแรมหมู่บ้านไทย
THAI VILLAGE HOTEL
ไปเมืองเก่า ไปตาก
TO OLD CITY
TO TAK
โรงแรมไพลิน
PAILIN HOTEL
อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
OLD CITY
ถนนบายพาส
BYPASS Rd.
ถนนจรดวิถีถ่อง
CHARODWITHITONG Rd.
โรงแรมราชธานี
RAJTHANEE HOTEL
ไปกำแพงเพชร ไป อ.คีรีมาศ
TO KAMPHAENG PHET
TO KHIRIMAT
คลองแม่ลำพัน
MAE RUM PHAN CANAL
สะพานพระร่วง
PHRARUANG BRIDGE
แม่น้ำยม
YOM RIVER
ไป อ.สวรรคโลก
TO SAWANKHALOK
TO SRISATCHANALAI HISTORICAL
ถนนรัตนธุสิต
RATUTHIT Rd.
ถนนวินิจชัย
WINITCHAI Rd.
ถนนวิเชียรจำนงค์
WICHIAN CHAMNONG Rd.
ถนนบ้านเมือง
BARN MUANG Rd.
ถนนมหาราช
MAHARAJ Rd.
DISTRICT OFFICE
ถนนสิงหวัฒน์
SINGHAWAT Rd.
ไปพิษณุโลก
TO PHITSANULOK
SINTHARATHID Rd.
CITY HALL
VIHA MAE YA SHRINE
POLICE STATION
LOE THAI Rd.
PRAWETNAKORN Rd.
งานพัฒนาข่าวสาร กองบริการการท่องเที่ยว
Informaiton Development Section
TOURIST SERVICE DIVISION
สถานที่สำคัญ
PLACES OF INTEREST
1. วัดราชธานี WATRAJTHANEE
2. โรงแรมชินวัฒน์ CHINNAWAT HOTEL
3. พิษณุโลกยานยนต์ทัวร์ PHITSANULOK YANYON TOUR
4. ทันจิตทัวร์ THANJIT TOUR
5. บขส. BUS TERMINAL
6. ถาวรฟาร์ม THAWORN FARM
7. วินทัวร์ WIN TOUR
8. ธนาคารกรุงไทย KRUNG THAI BANK
9. ธนาคารกสิกรไทย THAI FARMERS BANK
10. โรงแรมสวัสดิพงษ์ SAWATDIPONG HOTEL
11. ที่ทำการโทรศัพท์ TELEPHONE OFFICE
12. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข POST OFFICE
13. ศาลากลางจังหวัด CITY HALL
14. ธนาคารกรุงเทพ BANGKOK BANK
15. โรงแรมวังเหนือ NORTHERN PALACE HOTEL
16. โรงแรมสุโขทัย SUKHOTHAI HOTEL
17. ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ BANGKOK COMM. BANK
18. โรงแรมศรีวนา SIWANA HOTEL
19. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา BANK OF AYUTTHAYA
20. สุโขทัยทราเวิลเซอร์วิส SUKHOTHAI TRAVEL SERVICE
21. สกายทัวร์ SKY TOUR
22. สกายเฮ้าส์ SKY HOUSE GUEST HOUSE
23. โรงพยาบาลสุโขทัย SUKHOTHAI HOSPITAL
24. โรงแรมริเวอร์วิว RIVER VIEW HOTEL

N
ไม่ได้กำหนดมาตราส่วน
NOT TO SCALE
แพร่
PHARE
สุโขทัย
SUKHOTHAI
กรุงเทพฯ
BANGKOK
101
102
Yom River
ลำปาง
LAMPANG
ศรีสัชนาลัย
SI SATCHANALAI
อุตรดิตถ์
UTTARADIT
4
2
ทุ่งเสลี่ยม
THUNG SALIAM
ศรีนคร SI NAKHON
สวรรคโลก
SAWANKHALOK
ศรีสำโรง
SI SAMRONG
ตาก
TAK
1
12
สุโขทัย
SUKHOTHAI
กงไกรลาศ
KONG KRAILAT
บ้านด่านลานหอย
BAN DAN LAN HOI
3
คีรีมาศ
KHIRI MAT
พิษณุโลก
PHITSANULOK
กำแพงเพชร
KAMPHAENGPHET
เส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย SUKHOTHAI TOUR ROUTE MAP
1 อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (เมืองเก่าสุโขทัย) SUKHOTHAI HISTORICAL PARK
2 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย SI SATCHANALAI HISTORICAL PARK
3 อุทยานแห่งชาติรามคำแหง RAMKHAMHAENG NATIONAL PARK
4 อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย SI SATCHANALAI NATIONAL PARK
งานพัฒนาข่าวสาร กองบริการท่องเที่ยว
Information Development Section
TOURIST SERVICE DIVISION

บริษัทสุโขทัยทราเวิลเซอร์วิส จำกัด 327/6-7 ถ.จรดวิถีถ่อง ต. ธานี อ. เมือง โทร. 613075-6 โทรสาร 611505 และ 17/1 หมู่ 2 ต. คลองกระจง อ. สวรรคโลก โทร. (01) 213-0512 กรุงเทพฯ โทร. 651-0244-5, 651-0437, 254-2345 โทรสาร 610-737

สกายทัวร์ (ศรีกัลยาทัวร์) 43-45 ถ. ประเสริฐพงษ์ ต. ธานี โทร. 612236 และ 58/1-7 ถ. บายพาส อ. เมือง โทร. 612237-8

หมายเลขโทรศัพท์ที่ควรทราบ (รหัสทางไกล 055)

ประชาสัมพันธ์จังหวัด	611619
สถานีตำรวจภูธร	611199, 612391
ตำรวจท่องเที่ยว	245357, 245358
โรงพยาบาลสุโขทัย	611782, 611702
บริษัทขนส่ง จำกัด	613296
วินทัวร์	611039
พิษณุโลกยานยนต์	258941,258647
ไปรษณีย์จังหวัด	611645
สนามบินสายการบินบางกอกแอร์เวยส์	612448
สายการบินไทย จ. พิษณุโลก	258029, 258020
สำนักงานจังหวัดสุโขทัย	611619

ข้อมูลรายละเอียดในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

จัดทำโดย

งานพัฒนาข่าวสาร
กองบริการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคเหนือ เขต 3 (พิษณุโลก)
209/7-8 ศูนย์การค้าสุรสีห์ ถ. บรมไตรโลกนาถ
ต. ในเมือง อ. เมือง จ. พิษณุโลก 65000
โทร. (055) 252743 โทรสาร (055) 252742
พื้นที่ความรับผิดชอบ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์

ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวที่มีใบอนุญาต
ท่านจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

เมษายน 2541/1

งานพัฒนาข่าวสาร
กองบริการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : tatinfo@ksc15.th.com

สิ่งอำนวยความสะดวกจังหวัดสุโขทัย

สถานที่พัก (รหัสทางไกล 055)

อำเภอเมือง

ไทยเกสท์เฮ้าส์ 25/4 ถ. ราษฎร์อุทิศ โทร. 612853 จำนวน 5 ห้อง ราคา 60-100 บาท

นัมเบอร์โฟร์ เกสท์เฮ้าส์ 140/4 ซ.คลองแม่ร่ำพัน ถ.จรดวิถีถ่อง โทร. 610165 จำนวน 7 ห้อง ราคา 60-150 บาท

ยุพาเฮ้าส์ 44/10 ซ. เมฆพัฒน์ ถ. ประเวศนคร โทร. 612578 จำนวน 8 ห้อง ราคา 60-80 บาท

โรงแรมชินวัฒน์ 1-3 ถ. นิกรเกษม โทร. 611385, 611689 จำนวน 36 ห้อง ราคา 80-350 บาท

โรงแรมทองโฮเต็ล 327/15 หมู่ 3 ต. ปากแคว โทร. 611628 จำนวน 20 ห้อง ราคา 100-350 บาท

โรงแรมไพลินสุโขทัย 10 หมู่ 1 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. เมืองเก่า โทร. 613310-5 โทรสาร 613317 สำรองที่พักกรุงเทพฯ โทร. 215-7110-2 โทรสาร 215-5640 จำนวน 238 ห้อง ราคา 920-3,500 บาท

เฟรนด์เฮาส์ 52/7 ต.เลอไทย โทร.610172 จำนวน 6 ห้อง ราคา 80-100 บาท

โรงแรมราชธานี 229 ถ.จรดวิถีถ่อง โทร. 611031, 612877, 611308 โทรสาร 612878 จำนวน 81 ห้อง ราคา 440-1,600 บาท

โรงแรมริเวอร์วิว 92/1 ถ. นิกรเกษม โทร. 611656, 611516, 613371-2 โทรสาร 613373 จำนวน 48 ห้อง ราคา 350-800 บาท

โลตัสวิลเลจ 170 ต. ราชธานี โทร. 621484 โทรสาร 621463 จำนวน 15 ห้อง ราคา 80-100 บาท บ้าน 2 หลัง ราคา 350-450 บาท

โรงแรมวังเหนือ 43/1 ถ. สิงหวัฒน์ โทร. 611193-4 โทรสาร 612038 สำรองที่ กรุงเทพมหานคร โทร. 248-7300-9

จำนวน 67 ห้อง ราคา 475-1,500 บาท

โรงแรมศรีวนา 39 ถ.วิเชียรจำนงค์ โทร. 611447 จำนวน 42 ห้อง ราคา 80-120 บาท

โรงแรมสวัสดิพงษ์ 56/2-5 ถ. สิงหวัฒน์ โทร. 611567, 612268 โทรสาร 612268 จำนวน 52 ห้อง ราคา 180-400 บาท

โรงแรมสุโขทัย 15/5 ถ. สิงหวัฒน์ โทร. 611133, 611540, 612028 จำนวน 42 ห้อง ราคา 150-450 บาท

โรงแรมหมู่บ้านไทย ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมเมืองเก่าสุโขทัย 214 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. เมืองเก่า โทร. 611049, 612275, โทรสาร 612583 จำนวน 79 ห้อง ราคา 350-700 บาท

สกายเฮ้าส์ 58/1-8 ถ. บายพาส โทร. 612236-8 โทรสาร 611212 จำนวน 45 ห้อง ราคา 150-400 บาท

สมประสงค์เกสท์เฮ้าส์ 32 ถ. ประเวศนคร โทร. 611709 จำนวน 30 ห้อง ราคา 50-350 บาท

อนาสุขโขเกสท์เฮ้าส์ 234/6 ถ. จรดวิถีถ่อง โทร. 611315 จำนวน 5 ห้อง ราคา 80-100 บาท

อำเภอสวรรคโลก

โรงแรมเมืองอินน์ 21 ถ. เกษมราษฎร์ ต. ในเมือง โทร. 641753, 641722, 642274 จำนวน 39 ห้อง ราคา 140-350 บาท

โรงแรมศุภาลัยเพลส 31/9 หมู่ 4 ต. ในเมือง โทร. 641627 โทรสาร 641627 จำนวน 42 ห้อง ราคา 400-1,500 บาท

ไร่อิ่มเอม 17/1 หมู่ 2 ต. คลองกระจง โทร. 613075-6, 610898, (01) 213-0512 โทรสาร 611505 จำนวน 30 หลัง ราคา 350-2,000 บาท

แสงสินธ์โฮเต็ล 2 ถ. เทศบาลดำริ โทร. 641259, 641424, 641818 โทรสาร 641828 จำนวน 34 ห้อง ราคา 150-320 บาท

อำเภอศรีสัชนาลัย

บังกะโล 517 หมู่ 2 ต. หาดเสี้ยว โทร. 671024 จำนวน 17 ห้อง ราคา 200-300 บาท

อำเภอศรีสำโรง

สุโขทัยรีสอร์ท 99 หมู่ 7 ต. สามเรือน โทร. 681696, 681989 ,681700 โทรสาร 681697 กรุงเทพฯ โทร. 589-3835 จำนวน 80 ห้อง ราคา 1,300-2,000 บาท

ร้านอาหาร (รหัสทางไกล 055)

อำเภอเมือง

โค้วเจ็งเฮ็ง 142 ถ. นิกรเกษม (ริมน้ำยม) โทร. 611031

ชุนโภชนา 135 ถ. ศรีโชติ ต. ธานี โทร. 611575

ดรีมคาเฟ่ 6/1 ถ. สิงห์วัฒน์ ต. ธานี โทร. 611682,612081

น้ำค้าง (ในศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมสุโขทัย) 214 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. เมืองเก่า โทร. 611049, 697022 โทรสาร 612583

ภัตตาคารดงตาล ตรงข้ามทางเข้าพิพิธภัณฑ์รามคำแหง ถ. จรดวิถีถ่อง โทร. 612645

ราชธานีคาเฟ่ (ในโรงแรมราชธานี) 229 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. ธานี โทร. 611031

ร้านอาหารไร่อิ่มเอม 327/8-9 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. ธานี โทร. 613075-6, 613578

สมพลโภชนา 16 ถ. ประพนธ์บำรุง ต. ธานี โทร. 611461

สินวนารีสอร์ท 321/1 ถ. จรดวิถีถ่อง โทร. 613021-2

สุโขทัยสุกี้โคคา (โรงแรมสวัสดิพงษ์) 65/2-5 ถ. สิงหวัฒน์ โทร. 611567

ห้องอาหารตระพังทอง (โรงแรมไพลินสุโขทัย) 10/2 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. เมืองเก่า โทร. 613310-5

ห้องอาหารบัวหลวง (โรงแรมวังเหนือ) 43 ถ. สิงหวัฒน์ โทร. 611193-4

อำไพโภชนา 242/4-6 ถ.จรดวิถีถ่อง ต.ธานี โทร. 611289

อำเภอสวรรคโลก

โกเฮง 144/1 ถ. หน้าเมือง (ริมแม่น้ำยม) ต. ในเมือง โทร. 641616

ร้านจ๊ะเอ๋ 45 หมู่ 2 ถ.ศรีสัชนาลัย ต.เมือง ถ.สวรรคโลก โทร. 642341

ร้านอาหารไร่อิ่มเอม 17/1 หมู่ 2 (ทางเข้าสนามบินสุโขทัย) ต. คลองกระจง โทร. 613075-6, 610578

วีว่าคาเฟ่ (โรงแรมเมืองอินน์) 19/1-2 ถ. เกษมราษฎร์ โทร 641722

ห้องอาหารแมสสีย์คอฟฟี่ช๊อพ 2 ถ. เทศบาลดำริ 3 โทร. 641259

วังยม โทร.611179

อำเภอศรีสัชนาลัย

กุหลาบ 473 ถ.ศรีสัชนาลัย-สวรรคโลก (ใกล้ปั้มน้ำมันคาร์ลเท็กซ์) ต. หาดเสี้ยว โทร. 671151

แต๋ว 281 หมู่ 2 ถ. ศรีสัชนาลัย-สวรรคโลก ต. หาดเสี้ยว โทร. 671492

สวนอาหารแก่งสัก 120 ทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย โทร. 611179 ต่อ 164, 642427

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (รหัสทางไกล055)

อำเภอเมือง

เครื่องปั้นดินเผาลุงแฟง 311 หมู่ 3 ต. เมืองเก่า อ. เมือง จ. สุโขทัย

ร้านคุณตา 120/3 ต. ธานี อ. เมือง โทร. 612112 ขายของฝากประเภทขบเคี้ยว

ร้านครูแอ๊ว 29/8 ถ. ศรีอินทราทิตย์ ต. ธานี อ. เมือง โทร. 612037

ศูนย์วัฒนธรรมสุโขทัย (น้ำค้าง) 214 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. เมืองเก่า โทร. 611049, 697022 อยู่ใกล้เมืองเก่าสุโขทัย จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองทุกชนิด เช่น ผ้าทอ เครื่องจักสาน ผ้าหาดเสี้ยว ซิ่นตีนจก เครื่องข้าวตอกพระร่วง วัตถุโบราณ

ห้างหุ้นส่วนจำกัดโฟร์วี เลขที่ 327/1-2 ถ. จรดวิถีถ่อง อ. เมือง จำหน่ายสินค้าหินอ่อนและของที่ระลึกหินอ่อน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แจกันที่เขี่ยบุหรี่ ที่ใส่ไม้จิ้มฟัน โทร. 612456, 612978

อาณาจักรพ่อภู สังคโลก ตั้งอยู่เลขที่ 1-29 หมู่ 3 ต. เมืองเก่า อ. เมือง โทร. 612180, 697050 ก่อนถึงอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย 2 กิโลเมตร เป็นศูนย์อนุรักษ์เครื่องสังคโลกสุโขทัย และผลิตเครื่องสังคโลกด้วยรูปแบบและลวดลายสมัยสุโขทัย

อำเภอคีรีมาศ

บ้านทุ่งหลวง ตั้งอยู่ตามเส้นทางสายสุโขทัย-กำแพงเพชร ไปประมาณ 15 กิโลเมตร จะมีทางแยกซ้ายเข้าบ้านทุ่งหลวง ซึ่งมีการปั้นหม้อดินเผาสืบต่อมาแต่โบราณ มีรูปทรงและลวดลายสวยงาม บางบ้านมีการปั้นตุ๊กตารูปสัตว์ต่างๆ และมีสินค้าไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวด้วย

ร้านแอ๋วคีรีมาศ 185/1 ถ. สุขาภิบาล ต. ตะโหนด โทร. 695111 ขายของฝากประเภทขบเคี้ยว มีกล้วยอบเนยเป็นของที่ระลึกขึ้นชื่อ

อำเภอศรีสัชนาลัย

บ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย เป็นแหล่งจำหน่ายผ้าทอพื้นเมือง เช่น ซิ่นตีนจก ผ้าขาวม้า ผ้าคลุมต่างๆ ผ้าทอหาดเสี้ยว เป็นผ้าที่มีลวดลายสวยงามและมีชื่อเสียงมาก เกือบทุกบ้านจะมีกี่ทอผ้าตั้งอยู่และมีร้านจำหน่ายผ้าพื้นเมืองหลายร้าน เช่น

ร้านเริง 406 ถ. สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย ต. หาดเสี้ยว โทร. 671129

ร้านสาธร 477 หมู่ 2 ต. หาดเสี้ยว โทร. 671143,630058 มีพิพิธภัณฑ์ผ้าเก่าบ้านหาดเสี้ยว เปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-18.00 น.

ร้านทำทองโบราณในอำเภอศรีสัชนาลัยมีหลายร้าน เช่น

ร้านสมศักดิ์ วงศ์ใหญ่ 4 หมู่ 3 ต. ศรีสัชนาลัย โทร. 679186-7

ร้านสมสมัย 95/1 ต. ศรีสัชนาลัย โทร. 679095

ร้านสุภาภรณ์ 307 หมู่ 4 ต. ท่าชัย โทร. 679122 โทรสาร 679123

ร้านลำดัดเงินโบราณ 13 หมู่ 3 ถ. 101 อ.ศรีสัชนลัย ต.ท่าชัย โทร. 679068

ร้านผ้าทอง ศูนย์รวมผ้าตีนจก ผ้าทอมือและหัตถกรรมพื้นบ้าน 311 หมู่ 3 ต.หนองอ้อ อ.ศรีสัชนาลัย โทร.630203

อำเภอทุ่งเสลี่ยม

โรงงานหินอ่อน อำเภอทุ่งเสลี่ยม มีของที่ระลึกและสินค้าประเภทหินอ่อน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แจกัน ที่เขี่ยบุหรี่ และของที่ระลึกหินอ่อนอื่นๆ นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อได้ตามเส้นทางสายทุ่งเสลี่ยมเถิน ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 2 นาที หรือที่ 201/1 หมู่ 2 ต. ทุ่งเสลี่ยม โทร. 659060, 659213,(01)926-4409

อำเภอศรีสำโรง

ร้านถ้วยทอดลอนศิลป์ 41/2 ถ. สิริสมาลังค์ โทร. 681443

บริษัทรถเช่า (รหัสทางไกล 055)